

ת"פ 51708/09/17 - אדמונית החורש בע"מ, חמזי סעיד נגד מדינת ישראל

בית דין אזורי לעבודה בנצרת

ת"פ 51708-09-17

לפני:

כב' הנשיא מירון שוורץ

המבקשים:

1. אדמונית החורש בע"מ 2. חמזי סעיד
ע"י ב"כ: עו"ד וסים אבו חיה

-

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד חגית רונן

החלטה

לפני בקשת המבקשים (להלן: "הנאשמים") מיום 13.12.2018 לביטול כתב האישום, כפי שיפורט להלן:

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום ביום 24.9.2017 הכולל אישומים בגין תיווך בין ארצי ללא היתר מיוחד והפרת אחריות נושא משרה. כתב האישום מייחס למבקשת מס' 1 (להלן: "הנאשמת") עיסוק בתיווך והשמה של 2 עובדים זרים בתחום הסיעוד אצל לקוחותיה וזאת ללא שקיבלה היתר מיוחד לשמש "לשכה פרטית". בנוסף, לפי כתב האישום לאחר שהנאשמת ביצעה את התיווך כאמור, שלחה את לקוחותיה המעסיק הסיעודי או מי מטעמו והעובד הזר לחברת "מעוף תיווך סיעוד הצפון בע"מ" (להלן: "חברת מעוף") לצורך ביצוע הרישום במשרד הפנים.

בהתייחס למבקש מס' 2 (להלן: "הנאשם") אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום כבעלים ומנהל בנאשמת, נטען כי הפר אחריותו כנושא משרה.

2. הוראות החיקוק לפיהם מואשמת הנאשמת הינן עבירות לפי סעיפים 65(א)(1), ו-79 לחוק שירות

התעסוקה, תשי"ט-1959 (להלן: "**החוק**"). ובהתייחס לנאשם, בנוסף לעבירות המצוינות, הוא מואשם בהפרת אחריות נושא משרה לפי סעיף 82 לחוק.

3. לאחר שניסו הצדדים לבוא בדברים ביניהם ולהגיע להסדר, ניסיון שלא צלח, הגישו הנאשמים כפירה מפורטת ובהמשך הוגשה הבקשה הנדונה.

4. בבקשתם מושא החלטה זו, נימקו הנאשמים את הטעמים לפיהם יש לבטל את כתב האישום, כך:

א. הנאשמים טוענים כי העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה פלילית. לטענתם, אין מחלוקת כי הם לא העסיקו אף עובד זר מבלי שנרשם בלשכה פרטית ואין מחלוקת כי כל מי שפנה לנאשמת בבקשה לעבוד או להעסיק עובד זר, הופנה ללשכה פרטית לשם רישום והשמה באמצעות חברת מעוף או לשכה פרטית "אביעזר בבית".

ב. מדובר באכיפה בררנית. הנאשמים טוענים כי לעובדות הנטענות בכתב האישום שותפות עוד 2 חברות מלבד הנאשמת והן: חברת מעוף וחברת "אביעזר בבית" שהן לשכות פרטיות ששיתפו פעולה עם הנאשמת באמצעות מר אברהם שטרית ששימש כמנהל סניף טבריה בנאשמת ורשמו עובדים זרים אצל מטופלים השייכים לנאשמת בתיווכו של מר אברהם שטרית ובידיעת והנחיית הנאשם.

מכאן, שכלל שיוכח כי בוצעה העבירה הנטענת הרי שחברת מעוף ועובדיה יחד עם חברת אביעזר בבית והעובד הסוציאלי שסייע בתיווך מטעמה - היו שותפים וצדדים לעבירה ואף ביצעו עבירה נוספת לפי סעיף 66 א' לחוק הקובע איסור תיווך שלא באמצעות עובד או בעל רישיון.

לטענתם, לא ניתן על ידי המאשימה כל נימוק מדוע האכיפה הפלילית נעשית אך ורק נגדם, שעה שלעובדות הנטענות היו שותפים עוד שישה.

ג. בנוסף, טוענים הנאשמים כי המעשים המיוחסים להם נעשו בתום לב ובאמונה כנה כי כלל המעשים היו חוקיים. עצם העובדה ששתי לשכות פרטיות העוסקות בתיווך עובדים זרים שיתפו פעולה ביוזעין ואף רשמו את העובדים הזרים אצלם ולא התריעו על אי חוקיות המעשים, מהווה יסוד סביר לנאשמים להאמין כי פעלו כדין.

ד. הנאשמים טוענים ל"זוטי דברים" - לטענתם שימוש באמצעי הפלילי במקרה הנדון עלול להביא לקריסתה של הנאשמת המעסיקה מאות עובדים ולמנוע השתתפותה במכרזים עתידיים ואף עלול לסכל את מכירתה לחברה המשמשת כלשכה פרטית - מכירה שנמצאת בשלב מתקדם והוצאתה אל הפועל מותנית בתוצאות כתב האישום.

ה. לחילופין, מבוקש להורות על ביטול כתב האישום, לכל הפחות כנגד הנאשמת, על מנת למנוע פגיעה בלתי מידתית בעובדיה.

5. בתגובה, טוענת המאשימה כך:

א. השאלה האם הנאשמים עסקו בתיווך עבודה באופן המיוחס להם, הינה שאלה עובדתית אשר יש להידרש אליה לאחר בירור עובדתי. טרם נשמעו עדויות וטרם הוגשו ראיות להוכחת האישום.

ב. המאשימה כופרת בטענת הנאשמים להגנה מן הצדק. הנאשמת, חברה בע"מ המעסיקה עובדים רבים בארץ ותחום מומחיותה הוא העסקת כוח אדם - עברה על החוק בגלוי כאשר פרסמה עצמה כנותנת שירותי סיעוד באמצעות כוח אדם זר ופועלת כ"לשכה פרטית", עוסקת בתיווך והשמה של עובדים זרים אצל מעסיק סיעודי בעל היתר, שלא כדין. לטענת המאשימה, לא נפל פגם בהגשת כתב האישום וזאת לנוכח הראיות, כאשר לרשויות התביעה עומדת גם חזקת תקינות המעשה המנהלי.

ג. באשר לטענה לאכיפה בררנית - המאשימה בחנה את חומר החקירה ביחס לכל המעורבים והחלטתה על הגשת כתב האישום נגד הנאשמים בלבד, הינה בין היתר תוצאה של עיבוד החומר שנאסף וקבלת החלטה לראיות מספיקות להרשעה. בהתאם לחומר הראיות שנמצא, הנאשמת היא זו אשר הציגה מצג כוזב לפיו היא בעלת רישיון לפעול כ"לשכה פרטית" כלפי חברת מעוף, המשפחות והעובדים הזרים. חברת מעוף עצמה דיווחה לרשויות על פעילות חשודה של הנאשמת בסמוך להבנתה כי הנאשמת פועלת כ"לשכה פרטית".

זאת ועוד, בעניין אכיפה בררנית, הנאשמים עצמם לא הפנו למקרה אחד לפחות בו חברה פעלה כ"לשכה פרטית" ללא היתר ולא בוצעה כלפיה אכיפה, ולא הראו כי האכיפה כנגדם ננקטה מתוך שרירות או מטרה פסולה.

ד. המאשימה הפנתה למקרים נוספים המתנהלים בבתי הדין האזוריים השונים וטענה כי בקשת הנאשמים להימנע מהרעשה הינה מוקדמת.

דין והכרעה

6. אשר לטענה כי העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה -

כידוע, פרשת העובדות שבכתב האישום חייבת ליתן ביטוי ברור לכל אחד מרכיבי העבירה המיוחסת לנאשם. המדובר בטענה שרשאי נאשם להעלותה בכל שלב משלבי הדיון וככל שנטענת מאוחר יותר, ייטה ביהמ"ש

לדחותה. ככל שמתקבלת הטענה, פתוחה בפני ביהמ"ש האפשרות לאפשר לתקן את כתב האישום או האפשרות לבטל את כתב האישום כאשר מגמת הפסיקה הינה לקיים את כתב האישום אגב "תיקונו" ולא לבטלו. (ראו בי. קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני, תשס"ט-2009 עמ' 1293-1295).

7. ברע"פ 4484/92 **סיריה רפאל נ' מדינת ישראל**, (מיום 1.11.1992), קבע כב' הנשיא מ' שמגר (בפסקה 5) כי:

"ניתן להוסיף ולפרט בכתב האישום עוד כהנה וכהנה ולהביא בו תיאור הכולל את כל שרשרת האירועים, כמפורט בעדויות, על כל דקדוקיה ותגיה. אולם המקובל הוא, שכתב האישום מביא את תיאור העובדות המהוות את העבירה (ראה סעיף 85(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב]), ועל כן מביאים בכתב האישום את עיקרי העובדות המצביעות על כך שנתקיימו בנאשם יסודותיה של העבירה כפי שהוגדרה בחוק."

ברע"פ 9718/04 **מדינת ישראל נ' טאלב נואורה** (25.11.2007) קבע כב' השופט א' רובינשטיין (בפסקה ט'8 לפסק דינו):

"ככלל על כתב האישום לכלול בפרק העובדתי את היסודות העובדתיים המקימים את העבירה והרלבנטיים להרשעה, ובכלל זה עובדות המעוגנות בראיות נסיבתיות שמכוחן יתבקש בית המשפט לקבוע את קיומן של העובדות המהוות את העבירה."

ובאשר לחשיבות האופן בו נוסח כתב האישום - ראו ברע"פ 2581/14 **אסף יקותיאל נ' מדינת ישראל** (מיום 20.12.2015) קבע כב' השופט י' דנציגר, בפסקה 26 לפסק דינו:

"לנוסח של כתב האישום נודעת משמעות ניכרת. כתב האישום הוא המסמך המכונן של ההליך הפלילי זהו המסמך עימו נדרש הנאשם להתמודד. הוא המגלה לנאשם מהם המעשים או המחדלים המיוחסים לו ומהן הנסיבות המפלילות שאפפו אותו. הוא אף מודיע לנאשם מיהם העדים העתידיים להעיד כנגדו ובאלה עבירות הוא נאשם, ומאפשר לו להעריך את ה"סיכון" הרובץ לפתחו. במובן זה, כתב האישום שוטח בפני הנאשם את עיקר עמדתה של המאשימה, ומאפשר לו להיערך להליך הפלילי ולכלכל את צעדיו. ... לנוכח מאפיינים אלו של כתב האישום, ברי כי נדרשת הקפדה של ממש על ניסוחו.....ניסוח בלתי מוקפד של כתב האישום עלול לשבש את הגנת הנאשם. ניסוח שגוי עלול לגרום להתגוננות בלתי אפקטיבית, להתגוננות מפני עניינים בלתי רלוונטיים או ל"הפקרת" קו החזית העיקרי."

(להרחבה באשר לכללים המנחים לבחינת הסוגיה - ראו י. קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני, תשס"ט-2009 עמ' 1295).

8. מכאן, בהתאם לפסיקה, ככלל יש לפרט את יסודות העבירה, וכאשר מדובר בנסיבות שאינן חלק מיסודות העבירה, ניתן להפנות לעניין זה גם ל"**עובדות המעוגנות בראיות נסיבתיות שמכוחן יתבקש בית המשפט לקבוע את קיומן של העובדות המהוות את העבירה**".

9. לענייננו, ככל שיוכחו הנאשמים בשלב מקדמי זה כי גם אם יודו בכל העובדות המפורטות בכתב האישום, לא יהיה בכך בסיס נאות להרשעתם בעבירות המיוחסות להם ולכן, אין טעם לקיים את הדיון על פי אותו כתב אישום, הרי שטענתם תתקבל.

10. סעיפי החוק מכוחם הוגש כתב האישום, הם אלו:

סעיף 65 לחוק "תיווך בין-ארצי"

"(א) (1) לא יעסוק אדם כלשכה פרטית בתיווך עבודה לעובדים זרים, אלא אם כן קיבל היתר מיוחד לכך מאת שר הפנים ובהתאם לתנאיו, ורשאי שר הפנים לקבוע בהיתר כי לשכה פרטית כאמור תהא רשאית לפעול בעניינים של עובדים זרים ומעסיקיהם, אף שלא בקשר לתיווך עבודה כאמור, בתנאים כפי שיקבע בהיתר;

(א1) היתר לפי פסקה (1) יינתן רק לתאגיד שמטרתו ועיסוקו היחידים הם בעניינים כאמור באותה פסקה;

(ב1) תאגיד שהוא בעל היתר לפי פסקה (1), יהא פטור מחובת רישיון לפי סעיף 63;

(ג1) לא יעסוק אדם כלשכה פרטית בתיווך עבודה שמקומה מחוץ לישראל או בתיווך עבודה לאנשים הנמצאים מחוץ לישראל, ואינם עובדים זרים, אלא אם כן קיבל היתר מיוחד לכך מאת השר ובהתאם לתנאיו, וזאת נוסף על רישיון כאמור בסעיף 63;

(2) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע כי לא יינתן ללשכה פרטית היתר כאמור בפסקה (ג1).."

סעיף 79 לחוק - עיסוק בתיווך עבודה בלא רישיון או היתר או בניגוד לתנאיו

"(א) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין):

(1) עוסק כלשכה פרטית, בלא רישיון, בניגוד להוראות סעיף 63(א);

(2) עוסק בתיווך עבודה שמקומה בחוץ לארץ, בתיווך עבודה לאנשים הנמצאים בחוץ לארץ או בתיווך עבודה לעובדים זרים, בלא היתר, בניגוד להוראות סעיף 65(א).

(ב) העושה אחד מאלה, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין..."

סעיף 82 לחוק - אחריות נושא משרה בתאגיד

"(א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין; בסעיף זה, עמוד 5

"נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא המשרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו."

11. יש לדחות את טענת הנאשמים כי העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה.

12. הנאשמים טוענים כי עובדתית לא העסיקו עובד זר ללא שנרשם בלשכה פרטית ואינם חולקים על כך שהפנו לקוחות ללשכה פרטית לשם רישום והשמה והעובדים הזרים נרשמו באמצעות חברת מעוף או חברת אביעזר בבית.

13. הנאשמים אינם מתייחסים לטענות העובדתיות הנוספות שטוענת המאשימה, ובין היתר לטענה שהנאשמת הזדהתה כחברה האוחזת בהיתר מיוחד לתיווך ולעבירה המיוחסת לנאשם.

14. בכתב האישום - בפרק העובדתי, מתארת המאשימה את העובדות שעל בסיסן טוענת לעבירות מכוח החוק. עיון בעובדות המתוארות בכתב האישום מעלה כי הינן מהוות ביטוי ברור לכל אחד מרכיבי העבירות המיוחסות לנאשמים.

המאשימה מתארת את העובדות הבאות כך: נמסר לה כי הנאשם הורה למר שטרית אברהם - מנהל לשכת טבריה לתת שירות ללקוחות הנאשמת הכוללים תיווך והשמה; התקבל אצלה דיווח לפיו הנאשמת מזדהתה כחברה האוחזת בהיתר מיוחד לתיווך; הנאשמת הלכה למעשה תיווכה עובדים זרים ללקוחות ללא היתר מיוחד לתיווך לשמש כ"לשכה פרטית"; הנאשמת הפנתה לקוחותיה אל חברת מעוף לצורך רישום במשרד הפנים; הנאשם לא פיקח ולא עשה למען מניעת העבירות שביצעה הנאשמת.

15. מקובלת עליי עמדת המאשימה - שאלת עיסוקה של הנאשמת בתיווך עבודה בין מעסיק בעל היתר להעסקת עובד זר, בסיעוד, לבין עובד זר בעל רישיון לעבודה בסיעוד הינה שאלה עובדתית. טרם נשמעו עדויות והוגשו ראיות.

אני סבור כי לא ניתן לקבוע שחסר בכתב האישום רכיב חיוני להרשעה באופן העלאת פרשת העובדות שבכתב האישום. כמו כן, לא ניתן לקבוע כי לא קיים פוטנציאל ממשי להרשעתם של הנאשמים בעבירות המיוחסות להן. האופן בו מתוארת המסכת העובדתית בכתב האישום אינו מעלה פגם או ליקוי אשר יהיה בו כדי לקפח את הנאשמים.

מכאן, כי מן הראוי לברר סוגיה זו באמצעות חומר הראיות שבידי המאשימה. והרי בהתאם לסעיף 150 לחסד"פ, בסיום פרשת התביעה הנאשמים רשאים להעלות את הטענה כי "אין להשיב לאשמה" וזוהי דרך המלך שעה שמדובר בעניין המצריך שמיעת ראיות.

16. אשר לטענות ההגנה מן הצדק - אכיפה בררנית - ביסוד דוקטרינת ההגנה מן הצדק עומדת התכלית להבטיח הליך פלילי ראוי, צודק והוגן. בית הדין הארצי בהתייחסו לדוקטרינת ההגנה מן הצדק, בע"פ 25249-05-10 מד"י - עלי עליאן, (7.3.2011) סקר בהרחבה את ההלכה המנחה שהותוותה בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ. בורוביץ' (31.3.2005) ואת הדין החל. להלן נביא את עקרי הדברים שם:

"דוקטרינת הגנה מן הצדק" מכירה בסמכות בית המשפט לבטל כתב אישום שהגשתו או בירורו עומדים בסתירה לעקרונות של צדק והגינות משפטית. דוקטרינה זו מקורה במשפט המקובל האנגלי.

..

בית המשפט העליון קבע כי רק במקרים נדירים יש מקום להעלות את טענת ההגנה מן הצדק ולא כדבר שבשגרה. בפרשת בורוביץ' (סעיף 4 לעיל) הגמיש בית המשפט העליון את המבחן לתחולת ההגנה מן הצדק וקבע כי היא תחול כאשר קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות, כפי שזו נתפסת בעיניו של בית המשפט. בית המשפט העליון הבהיר כי תכליתה של ההגנה מן הצדק היא עשיית צדק עם הנאשם ולא הפעלת ביקורת על רשויות האכיפה, וכי בהכרעה אם המקרה הקונקרטי מצדיק החלת ההגנה מן הצדק, על בית המשפט לערוך איזון ראוי בין מכלול הערכים, העקרונות והאינטרסים השונים הכרוכים בקיומו של ההליך הפלילי. לבחינת השאלה אם יש הצדקה להחיל את הגנה מן הצדק על מקרה נתון, קבע בית המשפט העליון שלושה שלבים, לאמור:

"בשלב הראשון על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שנוקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות...; בשלב השלישי, מששוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שהתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב האישום..."

...

טענת הגנה מן הצדק הינה טענה קיצונית המתאימה למקרים מיוחדים בהם עצם קיומו של ההליך הפלילי כרוך בעיוות דין ופגיעה בתחושת הצדק עד כדי הצדקה לביטולו של כתב האישום בלי לדון בו לגופו. מעצם טיבם של דברים, קשת המקרים בהם ניתן לשקול קבלת טענה של הגנה מן הצדק מוגבלת והיא תחול במצבים בהם עצם קיומו של ההליך פוגע בזכויות הבסיסיות של הנאשם להליך תקין. "

17. בהקשר לטענת הגנה מן הצדק בדבר אכיפה בררנית - טענה אותה העלו הנאשמים, הסבורים כי

המאשימה נקטה בפעולה שלא ננקטה מעולם בנסיבות הספציפיות הדומות לנסיבות תיק זה, נפנה לפסיקתו של כב' השופט הראל בת"פ (חי') 26673-05-16 **אחים פתחי חברה לבניה בע"מ - מדינת ישראל** (מיום 12.2.2018 - ראו האזכורים שם) אשר סקר את הפסיקה הרווחת עד כה בהקשר לטענת האכיפה הבררנית, תוך שפסק כך:

"אכיפה בררנית עניינה בחינה האם נפל פגם בהחלטת הרשות, ולכן היא תתקיים גם כאשר הרשות הפלתה בצורה לא מכוונת, ובלבד שמדובר באפליה משמעותית. כלומר, אכיפה בררנית אינה מוגבלת רק למקרים בהם פעלה הרשות מתוך מניע פסול. גם התנהגות תמת לב של הרשות עשויה להוביל לתחושת חוסר צדק. חרף זאת, הטענה שתקבל רק במקרים חריגים. גם אם הטענה מתקבלת, היא לא חייבת להוביל לביטול האישום, אלא יכולה למצוא ביטוי בשלב גזירת העונש"

מן הכלל אל הפרט

18. לא מצאנו כי מדובר במקרה בו פעלה המשיבה בשירות או שהתנהלותה בעניינם של הנתבעים לא היתה תקינה. המאשימה פעלה להגשת כתב אישום בהתאם לחומר החקירה שהונח לפניה. אין זה המקרה הקיצוני והחריג אשר בעטיו יש לבטל את כתב האישום.
19. הטענה לפיה מדובר באכיפה בררנית נטענה באופן כללי בלבד, מבלי שהונחה לה כל תשתית עובדתית ולו בסיסית. אין די, בהקשר זה, באמירות כלליות בלבד.
20. מנגד, המאשימה מפנה להליכים נוספים שננקטו מכוח עבירות דומות ומפנה לחומר החקירה ממנו לטענתה עולה כי חברת מעוף היא זו שדיווחה על הנאשמת בסמוך להבנתה כי היא פועלת כ"לשכה פרטית" וחומר החקירה שנאסף גילה ראיות מספיקות להרשעת הנאשמים.
21. הנאשמים לא עמדו בנטל המוטל עליהם בענין זה ולא הוכיחו על ידי הנחת תשתית ראייתית כי המאשימה בהחלטתה הפלתה אותם משמעותית לעומת מקרים דומים אחרים. לאור האמור אני דוחה את טענת הנאשמים להגנה מן הצדק והטיעונים מכוח טענה זו.
22. אשר לדרישה לביטול כתב האישום כנגד הנאשמת בלבד - משלא עמדו הנאשמים בהוכחת בקשתם, אינני מוצא טעם המצדיק ביטול כתב האישום כנגד הנאשמת, בוודאי שלא מן הטעם ולפיו היא מצויה לפני עסקת מכירה.
23. **אשר על כן, הבקשה נדחית.**

ב"כ הצדדים יגישו בתוך 10 ימים מהיום, רשימת מועדים מתואמים לשמיעת עדויות הצדדים.

ניתנה היום, א' אדר א' תשע"ט, (06 פברואר 2019), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

מירון שוורץ, נשיא